

Skomakeren som blir ved sin læst

Av Karin Heffermehl

— *Hvem tar seg nær av om jeg gir opp, det blir bare trøbbel for meg og min familie, det! Det er ingen som tar hensyn til om jeg går rundt og er bitter og knytter nevene i bukselomma!*

Det er Odd Westgård som sier dette, krigsinvalid fra 1940, — av den fine, sterke sorten som tilross for elendig helbred har klart å karre seg opp igjen. Idag har han sitt hyggelige, lille skomakerverksted i Grønnegate, og om skomakeryrket for tiden ikke er særlig innbringende, så er han tilfreds ved å være sin egen herre og kan innrette seg som han vil. Humøret er på topp, selv om det stadig gnager i den vonde hoften, og noen muntre og spøkefulle ord har han alltid til kundene, som er gode dus-kamerater.

Odd Westgård var bare unggutten, da han forlot sin hjembygd, Stordal, og fikk seg arbeide i et gartneri i Asker. Da krigen kom i 1940, dro han sammen med en flokk andre gutter til Haugsbygd for å delta i krigshandlingene der. Westgård ble truffet av en tysk mitraljøse og fikk et stort hull tvers over hele hodet. Den høyre side av kroppen ble totalt lammet. Etter 4 år på sykehus var det ikke mer å gjøre for ham, han ble utskrevet og erklært for 80 pst. ufør.

— Det var i juni 1944, forteller Westgård. — Jeg fikk 130 kr. måneden i krigspensjon, og det var lite å starte med. «Men enten får du begynne å jobbe», sa jeg til meg selv, «eller du ender i rennesteinen på Østbanen.» For en som er oppvokset på landet, var ikke det noe fristende. I og med at jeg ikke kunne gå, ga jeg opp landbruket og ville prøve et eller annet stillesittende arbeide.

Riktignok hadde Westgård i løpet av sykehustiden måttet øve opp den venstre hånden til de rent nødvendige gjøremål, men derfra til et krevende håndverk var veien lang. Den høyre hånden dudde ikke til annet enn å støtte opp med.

— Jeg kjente en skomakermester, og han tilbød meg arbeide, forteller han videre. Jeg var hos han inntil 1950, da jeg fikk dette lokalet og begynte for meg selv. I 1949 tok jeg et halvt år på yrkesskolen og fikk svennebrevet. Grunnen til at jeg begynte for meg selv var at skaden gjorde meg sen, jeg følte at jeg ikke klarte å holde det samme tempoet som andre. Nå bestemmer jeg

tida sjøl. Det er bare trist at skomakeryrket nærmest er en saga blott. Folk kjøper nytt istedenfor å reparere på det gamle, og disse nye gummisålene holder helt til overlæret er utslitt. Jeg har en fast klikk som går her, men den er gått tilbake med 2/3 i løpet av tre år.

— Det er vel en del skrivearbeide, som også skal gjøres?

— Ja det foregår på maskin, ellers hadde det blitt helt uforståelig, men navnet mitt kan jeg såvidt skrive med hånden.

For å fylle de ledige stundene har skomakeren begynt å lage dusker til russelue-snorer. — Jeg var nede på fabrikk for å lære, men den høyre hånden er dårlig, jeg får ikke kommandert den som jeg vil, sier han. — Det er et arbeide som egner seg ypperlig for et netthendt kvinnfolk, ikke for gamle, stive fingre som mine.

— Dette skulle jeg ha begynt med på sykehuset i 1940, da ville det gått lettere.

Men tanken på å gi opp eksisterer ikke. Det er ikke lett å finne et passende hjemmearbeide nå for tiden, og er hendene istand til å såle og reparere og lage nye sko av fineste kvalitet, varer det nok ikke lenge før de skal klare silkedusken også.

— Nei, jeg skjønner ikke dem som holder ut ikke å gjøre noe, sier Westgård, — jeg ville bli helt gærr i løpet av 14 dager, jeg. Jeg har ikke lyst til å slutte her eller begynne hos andre. Her er jeg min egen herre, og her gjør jeg hva jeg vil. Og egen og sta har jeg vært hele mitt liv, legger han til med et innerlig humoristisk smil.

Utgåtte sko blir som nye. Odd Westgård liker seg. Synd bare at dette fine gamle skomakeryrket snart bare er en saga blott.

Men Westgård lar seg ikke slå ut. I ledige stunder lager han dusker til studenteluer, og selv om den glatte silken glir mellom fingrene som ikke lar seg kommandere, gir han ikke opp. Det går nok, sier han optimistisk.

